

Jacobiho symbol

16. decembra 2022

Jacobiho symbol

Definícia

Nech P je nepárne číslo a $P = p_1 \cdot \dots \cdot p_r$, kde $p_1, \dots, p_r$ sú (nepárne) prvočísla. Potom *Jacobiho symbol* $\left(\frac{m}{P}\right)$ je definovaný ako

$$\left(\frac{m}{P}\right) = \left(\frac{m}{p_1}\right) \left(\frac{m}{p_2}\right) \dots \left(\frac{m}{p_r}\right).$$

$$\left(\frac{2}{15}\right) = \left(\frac{2}{3}\right) \left(\frac{2}{5}\right) = (-1)(-1) = 1 \text{ ale } 2\overline{R}15$$

Jacobiho symbol

Lema

Nech P, Q sú nepárne prirodzené čísla a $a, b \in \mathbb{Z}$. Potom

$$(i) \quad a \equiv b \pmod{P} \Rightarrow \left(\frac{a}{P}\right) = \left(\frac{b}{P}\right)$$

$$(ii) \quad \left(\frac{1}{P}\right) = 1$$

$$(iii) \quad \left(\frac{ab}{P}\right) = \left(\frac{a}{P}\right) \left(\frac{b}{P}\right)$$

$$(iv) \quad \left(\frac{a}{PQ}\right) = \left(\frac{a}{P}\right) \left(\frac{a}{Q}\right)$$

$$(v) \quad Ak \ (b, P) = 1, \text{ tak } \left(\frac{b^2}{P}\right) = 1.$$

$$(vi) \quad Ak \ (b, P) = 1, \text{ tak } \left(\frac{ab^2}{P}\right) = \left(\frac{a}{P}\right).$$

Jacobiho symbol

Tvrdenie

Nech P je nepárne prirodzené číslo. Potom

$$\left(\frac{-1}{P}\right) = (-1)^{(P-1)/2}$$

$$\left(\frac{2}{P}\right) = (-1)^{(P^2-1)/8}$$

Jacobiho symbol

Veta (Zákon reciprocity pre Jacobiho symbol)

Pre ľubovoľné nepárne prirodzené čísla $P \neq Q$ platí

$$\left(\frac{P}{Q}\right) = (-1)^{(P-1)(Q-1)/4} \left(\frac{Q}{P}\right).$$

Dôsledok

Ak $P \neq Q$ sú nepárne čísla, tak

$$\left(\frac{P}{Q}\right) = \left(\frac{Q}{P}\right)$$

s výnimkou prípadu, že $P \equiv Q \equiv 3 \pmod{4}$. (V tomto prípade

$$\left(\frac{P}{Q}\right) = -\left(\frac{Q}{P}\right).$$

Jacobiho symbol

Príklad

$$\begin{aligned} \left(\frac{219}{383}\right) &= \left(\frac{383}{219}\right) (-1)^{109 \cdot 191} = -\left(\frac{383}{219}\right) = -\left(\frac{383 - 219}{219}\right) = \\ &= -\left(\frac{164}{219}\right) = -\left(\frac{4 \cdot 41}{219}\right) = -\left(\frac{41}{219}\right) = -\left(\frac{41}{3}\right) \left(\frac{41}{73}\right) \end{aligned}$$

Jacobiho symbol

Tvrdenie

Nech a je celé číslo, ktoré nie je druhou mocninou celého čísla. Potom existuje nekonečne veľa prvočísel p , pre ktoré je a kvadratický nezvyšok.

$$x \equiv 1 \pmod{l_i} \quad \text{pre } i = 1, 2, \dots, t$$

$$x \equiv 1 \pmod{8}$$

$$x \equiv 1 \pmod{q_j} \quad \text{pre } j = 1, 2, \dots, n - 1$$

$$x \equiv s \pmod{q_n}$$

Kvadratické kongruence modulo zložené čísla

Veta

Nech p je nepárne prvočíslo, $p \nmid a$ a $n \geq 1$. Potom a je kvadratický zvyšok modulo p^n právě vtedy, keď $\left(\frac{a}{p}\right) = 1$.

Kvadratické kongruencie modulo zložené čísla

Tvrdenie

Modulo 2, 4 alebo 8 je jediným nepárnym kvadratickým zvyškom číslo 1.

Ak $n \geq 3$, tak existuje 2^{n-3} nepárnych kvadratických zvyškov modulo 2^n a sú to práve čísla tvaru $8k + 1$.